

Quentin Tarantino és el director de Hollywood més influent dels darrers quinze anys. Es va fer famós amb el film policíac negre *Pulp Fiction* (1994), amb què va guanyar la Palma d'Or de Canes i un Oscar. El seu nou llargmetratge, *Inglourious Basterds*, passa durant la Segona Guerra Mundial a la França ocupada. Al film Tarantino, de 46 anys d'edat, fa que personatges totalment inventats es troben amb personatges històrics com ara Adolf Hitler o Joseph Goebbels. Els *basterds*, liderats pel tinent Aldo Raine (Brad Pitt), són soldats nord-americans jueus que es dediquen a matar brutalment soldats alemanys a la rereguarda i que, d'una altra banda, són perseguits per un membre de la SS (interpretat per Christoph Waltz). El film, "un *spaghetti-western* amb la iconografia de la Segona Guerra Mundial" —segons Tarantino—, s'estrena el 18 de setembre.

—Senyor Tarantino, els *Inglourious Basterds* són una colla de soldats jueus americans que fan una matança d'alemanys a la França ocupada. Volíeu contar una història d'aventures, o és que de sobte us interesseu pel Tercer Reich?

—De sobte? He treballat més de deu anys en aquest guió i durant la preparació m'he ofegat amb els fets. Al principi volia impressionar el meu públic amb detalls històrics. Però a la versió definitiva del guió he bandejat aquesta pretensió de versemblança. Durant l'escriptura, sempre que m'he trobat amb una cruïlla en què no sabia la resposta històrica, me n'he inventada una.

—És a dir, volíeu rodar un film històric, però quan la realitat històrica no hi encaixava simplement l'heu canviada?

—Això mateix. Considere que la història contemporània limita els meus personatges. És com una cotilla. Per això, hi ha moments en què la història contemporània gira cap a l'esquerra i la història del meu film va cap a la dreta.

—El vostre film comença amb una frase de conte: "Això diu que era a la França ocupada pels nazis..."

—Qui vulga veure *Inglourious Basterds* com un conte sobre la Segona

“El meu propi món”

El director nord-americà Quentin Tarantino parla sobre el cinema al Tercer Reich, sobre les fronteres de la fantasia i sobre el seu nou llargmetratge, 'Inglourious Basterds'.

GETTY IMAGES

El director nord-americà Quentin Tarantino, durant el rodatge del seu darrer film, *Inglourious Basterds*.

Guerra Mundial, cap problema, no em molesta. Però la meua idea era una altra: els meus personatges han canviat el desenllaç de la Segona Guerra Mundial. En el meu cas, la secció dirigent nazi salta pels aires el 1944 a París, la guerra s'acaba. Açò no va passar a la realitat, però només perquè els meus personatges no han existit. Si hagueren existit, la meua història seria plausible.

—No sobreestimeu la capacitat de diferenciació de molts espectadors?

Només una quarta part dels alumnes d'institut nord-americans saben que Hitler va governar Alemanya durant la Segona Guerra Mundial. De segur que no se sorprendran gens que al vostre film es cometa un atemptat contra Hitler en un cinema de París.

—D'on les traieu, aquestes xifres? No m'ho empasse. Això és propaganda difamatòria. De segur que els xics han aixecat la camisa a la gent que feia les enquestes.

—Però al film barregeu un realisme destre —per exemple, que els actors parlen en la seua llengua materna— amb una història tan sofisticada com fora de lloc. Potser per a alguns aquesta ironia és massa.

—Poseu-me un exemple d'una escena que no siga creïble!

—El film mostra primordialment el món Quentin Tarantino.

—Ah. Entesos. Molt bé. Però tots els meus films passen al meu món. Al cap i a la fi és el que voleu veure. No deveu pas voler que em reprimesca, oi?

—Alguns altres cineastes de Hollywood estan orgullosos de mostrar el Tercer Reich d'una manera suposadament fidel, com per exemple fa poc Tom Cruise com a autor de l'atemptat contra Hitler, Stauffenberg, a *Valkiria*. En canvi, *Inglourious Basterds* sembla que es riga d'aquests films.

—No he vist *Valkiria*. Però no és un exemple gegantí d'una versió de la Royal Shakespeare Academy sobre el Tercer Reich?

—Què voleu dir?

—No vull qüestionar la qualitat del film. Però és curiós de veure-hi principalment actors britànics amb uniformes alemanys.

—La pregunta és si el Tercer Reich es pot usar com a material cinematogràfic d'una manera tan despreocupada com per exemple la lluita entre indis i cowboys al salvatge oest.

—No hi tinc cap problema, al contrari: els soldats de la resistència del meu film es comporten com indis en peu de guerra: sotjar, matar, arrencar la cabellera. Per a mi es tracta de contar una història d'aventures. Una història emocionant, com als films dels anys 50 i 60 quan no es tenia cap remordiment de consciència per passar-s'ho bé veient una cinta bèl·lica al cinema.

—Per a vós on s'acaba la diversió? A l'Holocaust?

—També hi ha films dels anys 50 i 60 que mostraven l'Holocaust i que foren xocants! Coneixeu *Operation Eichmann*, del 1961? Un film no gens dolent. El meravellós Werner Klemperer, jueu, que després es va fer famós amb la sèrie de televisió *Hogan's Heroes*, interpretava Eichmann. Fou el primer llargmetratge que va portar l'espectador a les cambres de gas, d'una

Alexander Fehling, Zack Volker Michalowski, Diane Kruger, Arndt Shwering-Sohrey i Ken Duken a *Inglourious Basterds*.

forma que ni tan sols Steven Spielberg va gosar a fer a *La llista de Schindler*.

—Spielberg es va acovardir davant d'allò més extrem.

—Sóc un gran fan de *La llista de Schindler*. Però aquests darrers vint anys o trenta pràcticament només s'han rodats films de guerra concentrats en la tragèdia i en les víctimes, la culpa alemanya i aquestes coses. Sempre acompanyat de violins que accentuen la misèria horrorosa que evoquen aquests films. A la llarga es fa monòton.

—Però és un tema molt seriós.

—A mi, molts d'aquests films seriosos sobre el Tercer Reich em fan riure.

—Us heu preparat només amb films sobre el Tercer Reich?

—No, també he tornat a llegir els diaris de Joseph Goebbels. M'interessa sobretot la seua qualitat de productor cinematogràfic dels nazis. Molts llibres es concentren només en els films dolents. Però seria una idea falsa dels més de 800 films que es rodaren aquells anys. Si no se sabera res d'aquesta època hom pensaria que tots els films són obres de propaganda, com ara *Der ewige Jude* ('El jueu etern') o *Jud Süß* ('El jueu Süß'). Però no! La majoria de films eren comèdies, operetes, històries d'amor, melodrames...

—Voleu dir que l'Alemanya nazi, amb Goebbels de ministre de Propaganda, va fer bons films?

—I tant, alguns estaven prou bé! *Glückskinder*, per exemple, és el meu

film preferit. És divertidíssim. Si veus els films alemanys fins el 1945 pràcticament no t'adones que hi havia una guerra.

—Enganyar i encegar és l'art de la propaganda. Espere que no hi hàgiu picat.

—No, també he llegit per segona volta les memòries de Leni Riefenstahl.

—Tampoc no és que siga precisament una font fiable.

—És clar que la meitat d'allò que conté l'obra no t'ho has de creure. La cosa fascinant són les parts del llibre on repeteix mot a mot converses del tot banals amb Adolf Hitler. N'hi ha una que fins i tot l'he convertida en un diàleg per al film, només que he posat en boca de Goebbels allò que Hitler deia a Riefenstahl.

—I què és?

—Riefenstahl conta que al principi Hitler no tenia gran interès pels jocs olímpics. Es veu que ella li digué, amb molt de trellat, que valia més que no anara als jocs, ja que els alemanys no tenien cap oportunitat de guanyar una medalla i que els americans ho guanyarien tot, sobretot els negres. I ell no volia veure això.

—Una opinió entre amics: Riefenstahl era realment una bona directora?

—Fou la millor directora que haja existit mai. Per a reconèixer-ho només s'ha de veure *Olympia*.

—Per als alemanys és sobretot la propagandista escrupolosa de la ideologia nacionalsocialista. Ningú no us ha advertit que amb el vostre film us fiquen en un camp de mines?

—És clar que sí. De fet, cada actor alemany que m'he trobat m'ha dit: "M'encanta el guió, però no em puc imaginar que un alemany puga escriure una cosa així. Si la cagues en aquest tema! S'ha d'anar amb molt de compte."

—Exactament. El personatge carismàtic al vostre film és el contrincant dels *basterds*, l'home de la SS Hans Landa, encarnat en Christoph Waltz. És culte, encantador i domina la situació. D'una altra banda, *Inglourious Basterds* mostra els jueus com a gent de brega, tant o més brutals que els alemanys. Les víctimes també són botxins.

—És cert que Landa és pertorbadorament carismàtic. Però no és cap casualitat, el film segueix una idea fonamental: *everybody is everybody*.

—Això vol dir?

—No hi ha cap dolent clar ni cap bo clar, en aquest film.

—I no és precisament aquest el problema? Al Tercer Reich es va traçar clarament la frontera entre víctimes i botxins.

—Al film hi ha una escena en què els *basterds* interroguen un sergent alemany. La violència en aquesta escena té trets de còmic...

—És difícil d'aguantar.

—...però Brad Pitt està molt divertit amb el seu accent del sud amb xiclet. I després hi ha una mena de catarsi quan un dels *basterds* ha de matar l'alemany amb un bat de beisbol. Si l'únic que jo haguera volgut aconseguir en aquesta escena haguera estat que el públic cridara "Sí, elimina el nazi!" aleshores hauria pintat els soldats alemanys com a covards miserables. Però aquest sergent alemany del meu film no té por. És un soldat clarament valent i íntegre.

—Què ens ha d'ensenyar això?

—El punt és: la realitat de la guerra fou complicada.

Philipp Oehmke
Martin Wolf

Traducció de Beatriu Vallès